

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 143/08-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. mája 2008 predbežne prerokoval sťažnosť E., spol. s r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. D. S., B., pre namietané porušenie čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sž-o-KS 136/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E., spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2007 doručená sťažnosť E., spol. s r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. D. S., B., pre namietané porušenie čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sž-o-KS 136/2005.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplýva:

«Sťažovateľ podáva týmto v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky v platnom znení sťažnosť vo veci porušenia základných práv sťažovateľa upravených v čl. 2 odseku 3 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, nikoho nemožno nútiť aby konal niečo, čo zákon neukladá, v čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého možno povinnosti ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd a základného práva sťažovateľa na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

K porušeniu uvedených základných práv sťažovateľa došlo postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom a rozhodnutom pod sp. zn. 2 Sž-o-KS 136/2005 zo dňa 26. 10. 2006, ktorým Najvyšší súd SR potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave pod sp. zn. 1 S 281/04-44, proti ktorému podal sťažovateľ riadny opravný prostriedok - odvolanie. Rozsudok, proti ktorému sťažnosť smeruje, nadobudol právoplatnosť dňa 11. 12. 2006.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 1 S 281/04-44 zo dňa 4. 4. 2005 zamietol žalobu sťažovateľa na preskúmanie rozhodnutia Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „DR SR“) č. j. 11/256/7643/2004/1804 zo dňa 15. 7. 2004. Uvedeným rozhodnutím potvrdilo DR SR rozhodnutie Daňového úradu B. č. 600/342/85270/04/Kusn zo dňa 13. 5. 2004. Daňový úrad B. (ďalej len „správca dane“) dodatočným platobným výmerom zo dňa 13. 5. 2004 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti dodatočného platobného výmeru rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie január 2003 v sume 3 223 450,- Sk (...). Proti uvedenému dodatočnému platobnému výmeru správcu dane podal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote včas odvolanie. (...)

Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky Banská Bystrica, pracovisko B. (ďalej len „žalovaný správny orgán“) svojím rozhodnutím č. 11/256/7643/2004/1804 zo dňa 15. 7. 2004 potvrdilo dodatočný platobný výmer správcu dane vo veci rozdielu na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie január 2003 v celkovej sume 3 223 450,- Sk. (...)

Sťažovateľ podal v zákonom stanovenej lehote včas žalobu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu č. j. 11/256/7643/2004/1804 zo dňa 15. 7. 2004 na Krajský súd v Bratislave. V žalobe uviedol skutočnosti, ktoré považoval

za rozhodujúce pre právne posúdenie veci a ktoré pre časté zmeny zákona č. 289/1995 Z. z. o DPH správca dane i žalovaný správny orgán opomenuli vziať do úvahy. (...) Krajský súd žalobu sťažovateľa svojím rozsudkom č. 1 S 281/04-44 zo dňa 4. 4. 2005 zamietol. V zákonom stanovenej lehote podal sťažovateľ včas odvolanie voči rozsudku krajského súdu. Krajský súd po ukončení verejného pojednávania vyzval žalovaný správny orgán na vyjadrenie sa k prejednávanej veci, pretože jeho zástupca sa na pojednávaní k veci nevedel vyjadriť. (...)

Žalovaný správny orgán navrhol vo svojom vyjadrení žalobu zamietnuť. (...)

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote dňa 26. 8. 2005 včas odvolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, v ktorom uviedol zmeny znenia zákona o DPH, v zmysle ktorých uplatňuje zákonom stanoveným postupom svoje právo na spravodlivé rozhodnutie vzhľadom na skutočnosť, že má za to, že bol rozhodnutím žalovaného správneho orgánu ukrátený na svojich právach. Žalovaný správny orgán navrhol vo svojom vyjadrení rozsudok potvrdiť. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. sp. 1 S 281/04-44 svojím rozsudkom sp. zn. 2 Sž-o-KS 136/2005 zo dňa 26. októbra 2006, teda po roku a dvoch mesiacoch od podania odvolania sťažovateľa potvrdil s odôvodnením, že žalovaný správny orgán aj správca dane vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu a dospeli k správnym právnym záverom. Rok a dva mesiace potreboval Najvyšší súd Slovenskej republiky na to, aby vo veci konečne rozhodol, a to aj napriek tomu, že pri posúdení veci posudzoval iba to, či bolo rozhodnutie vydané v súlade so zákonom, pričom presné znenie zákona ani nevzal pri svojom rozhodovaní do úvahy. Preto má sťažovateľ za to, že prietiahmi v konaní, ktoré nemohol ovplyvniť, pretože nemal povinnosť vykonať žiadne úkony v konaní ani ho na žiadne vykonanie úkonov v konaní súd nevyzval, došlo k prietahom zbytočným, ktoré nemali podstatu v uskutočňovaní dokazovania a súd svojím postupom porušil základné právo sťažovateľa na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. (...)

Sťažovateľ navrhuje Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby sťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000,- Sk a uložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky povinnosť vyplatiť priznané zadosťučinenie do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu. Takto uplatnenú sumu primeraného

zadosťučinenia odôvodňuje sťažovateľ vysokou právnou neistotou, do ktorej sa v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci Najvyšším súdom SR dostal. (...) Právna neistota, v ktorej sa dlhodobo sťažovateľ v dôsledku postupu súdu a jeho neopodstatnených prietáhov v konaní nachádza spôsobila nemateriálnu ujmu nielen jemu, ale aj zamestnancom sťažovateľa a ich rodinám, ktoré sú výživou na príjmy zamestnancov sťažovateľa odkázané. (...)»

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa E., spol. s r. o., B., (...) upravené v čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sž-o-KS 136/2005 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 2 Sž-o-KS 136/2005 zo dňa 26. 10. 2006 a vec vracia súdu na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva obchodnej spoločnosti E., spol. s r. o., B., (...) finančné zadosťučinenie 200 000,- Sk (slovom dvestotisíc slovenských korún), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť sťažovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou námietok sťažovateľky bolo tvrdenie, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 SŽ-o-KS 136/2005 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože najvyšší súd o podanom odvolaní voči rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 281/04-44 zo 4. apríla 2005 rozhodoval rok a dva mesiace. Sťažovateľka zároveň namietala aj porušenie čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, ktoré nazvala „základnými právami“ a porušenie ktorých v sťažnosti bližšie neodôvodnila. Navyše z odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka prejavila nespokojnosť aj so samotným rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 SŽ-o-KS 136/2005 z 26. októbra 2006, ale danú skutočnosť nepremietla aj do petitu sťažnosti v podobe namietaného porušenia relevantného základného práva. Vzhľadom na to, že v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, bola sťažnosť sťažovateľky preskúmaná v rozsahu vymedzenom v petite, ktorý tvorí východisko na rozhodnutie ústavného súdu.

Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní s'ťažnosti zistil, že v čase, keď bola s'ťažnosť ústavnému súdu doručená, t. j. 12. februára 2007, bol odstránený stav právnej neistoty, v ktorom sa s'ťažovateľka nachádzala pred právoplatným skončením súdneho konania, a k porušovaniu označeného základného práva už nedochádzalo. Ústavný súd v danom prípade vychádzal zo zistenia, že konanie vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 2 Sž-o-KS 136/2005 bolo právoplatne skončené 11. decembra 2006.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, III. ÚS 218/06) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla s'ťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd s'ťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. K odstráneniu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím vo veci.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jedným zo základných pojmových náležitostí s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv s'ťažovateľa. Uvedený názor sa opiera o tvrdenie, že táto s'ťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo,

aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 138/04, III. ÚS 317/05).

Meritórne konanie o námietke porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je účelné a v zásade prípustné v prípade, že takýmto konaním by ústavný súd bol spôsobilý odstrániť stav právnej neistoty vyvolaný zbytočnými priet'ahmi. V prípade, že s'ťažovateľovi už bolo doručené právoplatné rozhodnutie daného štátneho orgánu, takáto možnosť zo zrejmých dôvodov neexistuje (napr. I. ÚS 235/03, III. ÚS 172/05).

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, ktoré s'ťažovateľka nazvala „základnými právami“ ústavný súd uvádza, že z petitu s'ťažnosti jednoznačne vyplýva, že porušenie týchto článkov s'ťažovateľka namietala bez spojenia so základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd konštatuje, že čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy neobsahujú konkrétnu garanciu základného práva alebo slobody, ale sú akýmisi základnými či všeobecnými ustanoveniami limitujúcimi zásahy štátu vo vzťahu k nositeľom základných práv a slobôd. V nadväznosti na uvedené treba konštatovať, že v prípade s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje vždy o porušení konkrétneho základného práva alebo slobody zakotveného v druhej hlave ústavy, prípadne práva zaručeného medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z uvedeného teda vyplýva, že porušenie iného článku ústavy nemožno podaním individuálnej s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat' samostatne, ale len v spojení s namietaným porušením označeného základného práva alebo slobody (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 300/06). Takáto skutočnosť však z petitu s'ťažnosti nevyplývala.

Zistený skutkový stav bol základom na záver ústavného súdu, že s'ťažnosť ako celok je zjavne neopodstatnená. Z toho dôvodu ústavný súd s'ťažnosť odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky obsiahnutými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2008